

Hi ha diverses justificacions per explicar degudament la presència col, laboradora - i enriquidora per a tots- del professor Joan Triadú, avui , en les festes commemoratives del vint-i-cinquè aniversari de les Escoles Alba. Em permeto d'esmentar-ne tres :

1 Ell fou de les primeres persones que van conèixer el projecte de fer a Lleida una escola dins la tradició de la millor pedagogia catalana. Va conèixer, més ben dit, la idea inicial, la inquietud; i fou ell qui posà en contacte Anicet Casañas amb Isabel Arqué, dues persones que sentien la urgència de dotar als infants d'aquesta zona d'una escola digna, activa , humana i aferrada en la terra. Generosament es van produir els primers contactes, i els escassos espectadors d'aquella gènesi ens vam adonar tot seguit que el fenomen era de vehemència i lliurament, gairebé incompreensible contemplat de fora estant. La resta fou d'aplegar altres voluntats co-fundacionals i reunir el primer equip pedagògic. Però en una commemoració com aquesta Joan Triadú havia de ser-hi, ni que fos com espectador; ara, si a més a més diserta, àngela.

2 És una de les persones que més bé coneix la història i vicissituds de l'ensenyament al nostre país. De vegades he pensat que tot el que els avatars històrics ens van sotstreure, ens van arrabassar, ho hem pogut compensar amb una alertesa constant, un estar a punt per una lluita general del nostre poble a la qual gent com Triadú han portat la més indefallent energia. Així, s'ha documentat a propòsit de tot el que sigui manifestació cultural catalana, fenòmens actuals i desenvolupament històric, amb admiració i fidelitat envers els precursors en la tasca de redreçament de l'escola catalana, Precursors i realitzadors

que daten, tècnicament, de primeries d'aquest segle, però compartint uns neguits que ja desvetllaven predecessors seus tan antics com el reverend Rexach. Com si fos una deu subterrània, un corrent d'exigència en l'ensenyament, un aprenentatge de civisme, una globalitat humana i una fidelitat a la pròpia manera d'expressió, ha encimentat la base de la millor escola catalana. Amb l'obra dels qui ja van donar-li forma (ai las, entrebancada per culpa dels desastres històrics), com seria el cas d'Artur Martorell, de qui ens parlarà Triadu, el naixement de les Escoles Alba haurien estat simplement una normal continuació de la tradició educativa catalana, i no un fenomen històric i una singular i dramàtica aventura com va escaure's que fos.

3 Ell mateix és pedagog, un pedagog que s'ha multiplicat en empreses de tota dimensió, però tothora interessat per la qualitat i la catalananitat - termes que hem de considerar fatalment i gloriosament indissociables - de l'ensenyament. Els que li hem seguit les passes des dels temps de la Universitat desfigurada i d'Ariel, que l'hem vist en els primers tempteigs clandestins de fer nous professors de català, a cavall dels anys foscos, que l'hem seguit a Omnium, al CSIC, a Serra d'Or, a Cantonigròs, al gran complex escolar de Thau, donem testimoni que ni un sol moment va deixar que a la seva fusta, dura i plena de sava, hi entrés el més mínim corc desfigurador. Ha fet escola i ha escrit sobre escola. I darrere de l'educació catalana ha hagut d'ensordir i alentir, (una carrera de gran crític, assagista, traductor de l'anglès, del grec clàssic i modern, i d'historiador de la literatura, tasques que no ha pogut fer en exclusiva, perquè la més alta urgència per a ell ha estat sempre el servei a l'escola catalana.

Mireu : fa ara també i vint-i-cinc anys ,vaig fer una presentació de Joan Triadú per al Sícoris Club, a la Cambra de Comerç de Lleida, el 16 de gener de 1970. I començava així :

" Fa molts anys -jo era encara un adolescent - vaig veure un grup de minyons de muntanya que portaven, al braç, una cinta amb la frase : "sempre a punt". De moment, allò va semblar-me una pretensió excessiva. Amb el temps vaig canviar d'opinió. Vaig conèixer persones que estaven sempre a punt , a punt d'aprendre, de donar i de donar-se, a punt d'acceptar allò que convingués fer" I en Joan Triadú representa perfectament aqueixa llei de persones!"

Avui, encara ho podem dir

Aquestes tres raons, que podrien ampliar-se amb d'altres de ben vàlides, són, em sembla, suficients per saludar com molt encertada i profitosa la pensada de fer-lo venir a enriquir, com deia al començament, aquestes commemoracions. Tots a Catalunya, tots, directament o indirecta, devem part de les passes ^{endavant} que hàgim pogut fer i farem, a la gent com Joan Triadú .